

# REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr  
5-09

meddelad i Stockholm den 10 mars 2010

## **KLAGANDE**

AA

## **MOTPART**

Skatteverket  
171 94 Solna

## **ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 1 december 2008 i mål nr 1570-08, se bilaga

## **SAKEN**

Återköp av pensionsförsäkring

---

## **REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Regeringsrätten bifaller överklagandet och medger AA återköp av pensionsförsäkringen.

## **YRKANDEN M.M.**

AA fullföljer sin talan och åberopar bl.a. att det av den information hon erhållit från försäkringsbolagen inte framgår att flyttningen av pensionsförsäkringen innebär att en ny försäkring tecknats och att detta kan påverka rätten till återköp av försäkringen.

Dok.Id 87186

**Postadress**  
Box 2293  
103 17 Stockholm

**Besöksadress**  
Wallingatan 2

**Telefon**  
08-561 676 00  
**E-post:** regeringsratten@dom.se

**Telefax**  
08-561 678 20

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00-12:00  
13:00-16:30

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Innebörden av den s.k. flyttregeln i 58 kap. 18 § tredje stycket inkomstskattelagen (1999:1229), IL, får anses vara att försäkringstagaren civilrättsligt tecknar ett nytt pensionsförsäkringsavtal med samma eller annan försäkringsgivare dit hela värdet i den ursprungliga pensionsförsäkringen överförs direkt, utan att någon del av kapitalet betalas ut till försäkringstagaren. Det torde vara klart att det gamla och det nya försäkringsavtalet från skattesynpunkt, i vart fall vid flyttning, ska kunna betraktas som ett och samma avtal. Detta framgår direkt av lagrummet som föreskriver att överföringen i så fall inte ska ses som pension och inte heller som en betalning av premier för pensionsförsäkring. Överföringstransaktionen som sådan ska med andra ord inte medföra några beskattningskonsekvenser. Fråga uppkommer då om dessa civilrättsligt skilda försäkringsavtal skattemässigt ska ses som ett och samma avtal även när det gäller andra skattebestämmelser, däribland återköpsreglerna i 58 kap. 18 § första stycket. Det får anses ytterst osäkert om förarbetsuttalandena kan ges en vidare räckvidd än att själva överföringen inte ska utlösa beskattning eller medföra avdragsrätt. Någon bestämmelse om att avtalen ska ses som en och samma försäkring även när det gäller bedömningen av tidsfristen i första stycket framgår inte av lagtexten. Det kan knappast ha varit avsett att den försäkringsgivare som utan något medgivande från Skatteverket ska bevilja återköp ska beakta förhållanden som är hänförliga till en annan försäkring. Om Regeringsrätten skulle finna att en ny tioårsperiod inte behöver förflyta innan återköp får ske torde detta innebära att försäkringsgivaren ska bevilja återköp. Möjligtvis skulle det då kunna ifrågasättas om målet avser en beskattningsfråga eller om det snarare avser en överprövning av försäkringsgivarens beslut.

### **SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Bestämmelser om försäkringstagarnas rätt till återköp av försäkring eller överföring av försäkringens värde till en annan försäkring finns i 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104), som bl.a. anger att sådan rätt förutsätter att hinder inte möter enligt IL.

Mål nr  
5-09

Enligt 58 kap. 18 § första stycket IL får en pensionsförsäkring återköpas om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst 30 procent av prisbasbeloppet. Om återköpsvärdet är högre, dock högst ett prisbasbelopp, får återköp ske under förutsättning bl.a. att premier för försäkringen inte har betalats under de senaste tio åren.

I andra fall får, enligt paragrafens andra stycke, Skatteverket medge återköp, om försäkringstagaren är på obestånd och genom ett återköp kan få en varaktig lösning på sina ekonomiska problem eller om det i övrigt finns synnerliga skäl. Skatteverkets beslut i en sådan dispensfråga får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (34 §).

Enligt paragrafens tredje stycke ska, med vissa nu inte aktuella undantag, bestämmelserna i 58 kap. IL inte hindra en överföring av hela pensionsförsäkringens värde direkt till en annan pensionsförsäkring om försäkringstagaren tecknar den i samband med överföringen hos samma eller annan försäkringsgivare med samma person som försäkrad. Överföringen ska i så fall inte anses som pension och inte heller som en betalning av premier för pensionsförsäkring.

Av handlingarna framgår att den nu aktuella pensionsförsäkringen tecknades den 1 juni 2006. Därvid överfördes hela värdet av AAs pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare direkt till den nya försäkringen. Senaste premieinbetalning avseende den tidigare försäkringen var den 30 april 1997. Sedan AA begärt återköp av den nya försäkringen meddelade hennes försäkringsbolag den 5 februari 2008 att inga försäkringstekniska hinder förelåg mot återköp av försäkringen, som hade ett värde av 29 236 kr, men att återköp kunde medges endast med stöd av dispens från Skatteverket.

Underinstanserna har funnit att skäl för dispens saknas och därför avslagit AAs ansökan enligt 58 kap. 18 § andra stycket IL. Under målets handläggning har emellertid fråga uppkommit om sådan dispens är nödvändig för att återköp ska kunna medges. Avgörande synes här vara innebörden av bestämmelsen i

paragrafens första stycke om att återköp förutsätter att premier för försäkringen inte har betalats under de senaste tio åren. AA har inte betalat några premier till sitt nya försäkringsbolag, och överföringen av den tidigare pensionsförsäkringens värde ska enligt paragrafens tredje stycke inte anses som en betalning av premier för försäkringen. Fråga är emellertid om även de premiefria åren hos den tidigare försäkringsgivaren ska medräknas i tioårsfristen.

Att det för återköp i vissa fall uppställs ett krav på att premier inte betalats under de senaste tio åren ska markera att pensionssparandet är ett långsiktigt bundet sparande som genom inskränkningarna i rätten att förfoga över medlen motiverar skattesubventionen (prop. 1993/94:85 s. 52).

Vid flyttning av livförsäkringssparande, när värdet av en pensionsförsäkring förs över direkt till en annan pensionsförsäkring hos samma eller annan försäkringsgivare, tillämpas reglerna i 58 kap. 18 § tredje stycket IL. Av bestämmelsens förarbeten framgår bl.a. följande (prop. 1998/99:87 s. 327 f.). En försäkringstagare som med stöd av försäkringsvillkor eller med försäkringsgivarens samtycke vill flytta sitt tillgodohavande för att fortsätta försäkringssparandet hos en annan försäkringsgivare bör kunna göra det utan att hindras av nuvarande inskränkningar i skattelagstiftningen för återköpsrätten. Om försäkringstagaren uppfyller kraven på ett långsiktigt sparande genom den gamla försäkringen bör inte redan erhållna skatteförmåner förloras då behållningen förs över till motsvarande långsiktiga sparande hos ett annat försäkringsbolag. De olika försäkringarna torde vid en överföring kunna betraktas som samma avtal ur skattesynpunkt.

Enligt Regeringsrättens mening får mot den angivna bakgrunden 58 kap. 18 § första stycket IL förstås så att en försäkringstagare vid beräkning av tioårsperioden ska få tillgodoräkna sig premieinbetalningsfri tid enligt en äldre försäkring när dess värde överförs till en ny försäkring enligt förutsättningarna i tredje stycket.

Mål nr  
5-09

Prövningen av om förutsättningarna för återköp är uppfyllda enligt 58 kap. 18 § första stycket IL görs av försäkringsbolaget. En ny försäkringsgivare bör utan dispensförfarande och med beaktande av tidigare premiefria år kunna medge återköp även efter en sådan överföring av försäkringens värde som skett i det nu aktuella fallet. Eftersom AA vägrats återköp trots att förutsättningarna härför föreligger bör hennes talan nu bifallas och återköp medges.

Susanne Billum

Karin Almgren

Peter Kindlund

Lennart Hamberg

Margit Knutsson

Markus Olsson

Föredragande regeringsrätts-  
sekreterare

Avd. II

Föredraget 2010-02-10